

از کمبود بودجه

تاکاهش نظارت بر مدیریت مصرف

■ محمود هادی پور

مشاورمدیر عامل سازمان انتقال خون در امور مصرف‌کنندگان مستمر

بسیاری کاهش مشارکت اهداکنندگان خون را یکی از دل‌خیزهای بسیار مهم سازمان انتقال خون می‌دانند، اما در این مورد خیلی نمی‌توان به صورت قاطع نظر داد و گفت که کاهش مشارکت به صورت عمده رخ داده است. به هرحال درین اهداکنندگان افرادی وجود دارند که بعد از مدتی از خون دادن دل‌سرد شده و احساس می‌کنند که این کار به نفع آنان نیست. ورشه این دل‌سرد شدن را باید در عملکرد نه چندان موفق برخی از پایگاه‌ها جستجو کرد. به نظر من پایگاه‌ها نوانسته‌اند در جذب مخاطب موفق عمل کنند. کاهش امکان دارد که اهداکننده‌ها به دلیل علمی نوانسته خون بدهند، اما پرسنال پایگاه قادر نبوده که وی را قانع کند. علم موفقیت در قانع کردن افراد مراجعه‌کننده به پایگاه‌ها انتقال خون، در برخی از موارد موجب دلخوری شده و فرد دیگر به پایگاه مراجعه نکرده است. رفع این مشکل درگرو این است که پرسنال با فرد مراجعه‌کننده صحبت کند. این مهم در صورتی محقق می‌شود که سازمان انتقال خون به عنوان سازمان خدماتی و مردمی، بتواند نقش خود را بهتر ایفا کند، اما این سازمان برای ایفای نقش خود دچار مشکل شده و بودجه‌ای در اختیار ندارد که بتواند به وظایف تعیین شده به نواحین عمل کند. وظایف سازمان انتقال خون هر سال در حال گسترش است، اما این بودجه به این تناسب افزایش پیدا نکرده است. همین عدم افزایش بودجه موجب شده است که سازمان برای جذب نیرو دچار مشکل شود. به طور مثال، قوانین دولتی، جذب نیرو را در استان تهران ممنوع کرده است. این محدودیت در حالی اعمال می‌شود که در همین استان تهران روز به روز به تعداد بیمارستان‌های خصوصی افزوده شده و تعداد اعمال جراحی بسیار زیاد شده است. در این شرایط تعداد نیروهای دولتی سازمان انتقال خون افزایش یافته و آنها ناچار هستند فشار کاری مضاعفی را تحمل شوند. همین موجب شده که سازمان انتقال خون نوانده به خوبی با افراد مراجعه‌کننده ارتباط برقرار کرده و آنها با رضایت خاطر از در بیرون برنهند، حتی به دلایل علمی سازمان از آنها خون گرفته باشد. در بحث اهداکنندگان خون باید موضوع دگرگونی را نیز در نظر گرفت. اگر سازمان انتقال خون در تمام این سال‌ها در مورد سرمایه‌گذاری روی جوانان کار جدی را شروع می‌کرد این امکان فراهم می‌شد که سازمان همچنان اهداکنندگان جوان خود را حفظ کند. متأسفانه این موضوع چندان مورد توجه قرار نگرفت و همین موجب شد که در مورد جوانان با کاهش مشارکت روبرو باشیم. در حالی که سازمان با اولویت قراردادن برنامه در حوزه جوانان می‌توانست به گونه‌ای عمل کند که جوانان مشارکت بالاتری را در این حوزه داشته باشند. از سوی دیگر سازمان در تمام طول اهداکننده‌ها گذشتۀ نوانسته تأدیری را اجرایی کند که بر تبلیغات غلط در مورد هزده‌های خون توسط زنان غلبه کند. در بسیاری از تبلیغات عنوان می‌شد که زنان ایرانی نمی‌توانند خون اهدا کنند و اشتغال کم‌خونی موجب دلخوری روبرو هستند. در حالی که قفرآهن در زنان ایرانی در بدترین حالت ده درصد است. متأسفانه در این حوزه کم لطفی‌هایی شد و این مشکل بزرگ‌نمایی شد. هرچند تبلیغات گسترده در مورد اینکه زنان باید قفر آهن خود را در فراموش کنند این نگرانی را قوت بخشید که می‌تواند خون اهدا کنند و اشتغال کم‌خونی موجب شود که این قفر آهن تشدید شود. از سوی دیگر این نکته را در مورد کاهش آمار اهداکنندگان زن باید مدنظر بگیرد که زنان از آزادی عمل کمتری برخوردارند و نمی‌توانند به وقت که اراده کرده‌اند، خون اهدا کنند. به هرحال زنان به چارچوب‌هایی اعتقاد داشته و این را رعایت می‌کنند. به نظر من این مشکل با ایجاد پایگاهی که از جنبه و قاطعیت بیشتری برخوردار باشد، قایلیت حل درآید این امکان وجود داشت که تسهیلات بیشتری برای زنان فراهم شود تا آنها خون بدهند. به بخاری خود دادن در حوزه خواراگرگی دچار مشکل نشوند. فارغ از این، شما برای افزایش مشارکت اهداکنندگان باید موفقه‌های دیگری را مورد توجه قرار بدهید. به هرحال مردم سنی در حال تغییر بوده و محبت مسلمانند و به افزایش است. در شرایط افراد پیشترکری بیماری شده و نیاز به خون راشده‌ای خون موجب شده که این مشکل دیگر این است که برای جوانانی که از جامعه می‌شوند، برنامه‌ریزی درستی انجام نشده و فرصتی برای سازمان‌های مردم نهاد ایجاد نشده که بتوانند به سازمان در حل مشکلات کمک کنند. در حالی که وجود یک سازمان واقعی مردم نهاد می‌توانست بسیاری از مشکلات را حل کند. نکته مهم دیگر این است که باید در حوزه تبلیغات یک بازنگری جدی را در نظر داشت. این کار حاضر همچنان روش‌های کلاسیک تبلیغ تبلیغ می‌شود، اما شرایط تحولی جامعه اقتضا می‌کند روش‌های نوین به کار گرفته شود. به هرحال حضور فعال در شبکه‌های اجتماعی و ابزار نوین ارتباطی موجب می‌شود که سازمان انتقال خون بهتر بتواند با مخاطبان ارتباط برقرار کرده و با اهدای خون تشویق کند. درغیر این صورت جامعه جوانی که پیشتر وقت خود را در شبکه‌های اجتماعی گذرانده و برای کسب اطلاعات به این حوزه وارد می‌شود از دسترس ما دور می‌شود. بیان این سخنان به این معنا نیست که آمار اهداکنندگان افزایش می‌یابد تا خون بیشتر دریافت شود و ایجاد کرد می‌تواند بهتر و راحت‌تر خون را بدون دل‌خیز مصرف کنند. به نظر من افزایش شرایط و برنامه‌ریزی در مورد مصرف خون به خوبی مدیریت شود و قادر درمانی آنان را دهنر ندهد. تحقیق تمام این موارد مستلزم این است که سازمان انتقال خون پیش از گذشتۀ مورد توجه قرار بگیرد. نظارت بسیاری از کارشناسان حوزه سلامت این بود که به موازات اجرای طرح تحول سلامت تمام بخش‌های سیستم سلامت به یک اندازه ارتقا پیدا کند. به هرحال انتقال خون یکی از این بخش‌ها است که در طرح تحول سلامت همچون سایر بخش‌ها مورد توجه قرار نگرفته است. این بخش‌ها دیگر سایر حوزه‌ها بیشتر مورد توجه قرار گرفت و سازمان مورد بی‌مهری واقع شد. زمانی که شما در بیمارستان‌ها با نقد پول خرج کرده و بیمار بیشتری را پذیرش می‌کنید، قطعاً به خون بیشتری نیاز پیدا می‌کنید اما نقش سازمان انتقال خون به عنوان سازمان متولی نایده کرد نشده است. از سوی دیگر باید چرخه انتقال خون را گسترش داده و اختیارات بیشتری را به سازمان محول کرد. سازمان انتقال خون باید این سیستم را از رگ گیرنده تا رگ دهنده را مدیریت کند. متأسفانه در حال حاضر نقش سازمان بعد از دادن کبسه خون پایان یافته و در این مورد نظارت کافی اعمال نمی‌شود. به عبارت دیگر سازمان انتقال خون در مصرف خون هیچ نقشی نداشته و در این مورد نمی‌تواند نظارت عالی‌ه خود را اعمال کند. اگر بانک‌های خون از تباطر آراگانیک و سازمان یافته‌ای با سازمان انتقال خون داشته باشد، سازمان انتقال خون می‌تواند از اتوریته خود بهره گرفته و نظارت کافی را اعمال کند. ■

مدیر عامل سازمان انتقال خون از نظام سلامت درخواست کرد

مدیریت محافظه کارانه خون را در پیش بگیرد

دوری کنند. لازم است تا برنامه‌ریزی مدوئی انجام شود تا ماشه‌های تزریق خون باین آورده شود. همچنین باید سطح آنمی مدیریت شود. می‌توان از روش‌های جایگزین مثل تزریق فاکتورهای خون‌ساز قبل از اعمال جراحی و روش‌های متعددی دیگر خون‌بیمار را مدیریت کرد تا بیمار به خون دیگران نیاز پیدا نکند. این مدل در بسیاری از کشورها اجرا شده است. در آمریکا شما سالانه رشد ده درصدی اهدای خون را مشاهده می‌کنید. به ترتیبی که در سال ۲۰۱۳ تا ۱۶ میلیون اهداست پیدا کرد، اما مدیریت مصرف خون و انتقال خون محافظه‌کارانه نه تنها روند افزایش ده درصدی در آمریکا کاهش پیدا کرده بلکه میزان اهدای خون از ۱۶ میلیون به ۱۴ میلیون واحد رسید.

● **سازمان انتقال خون می‌خواهد این مدل را اجرایی کند؟**
بله، سازمان انتقال خون تلاش دارد به موازات اجرای طرح تحول سلامت مصرف خون را در کشور مدیریت کند. در صورت بهینه‌سازی مدیریت مصرف، کشور نیازی به افزایش اهدا نمی‌کند. به همین راستا تلاش شده تا خدمات انتقال خون تعرفه‌گذاری شود. خوشبختانه با تلاش صورت گرفته در کتاب ارزش‌گذاری نسبی خدمات، این خدمات به صورت‌های عالی‌بیمه رسید. مصوبه تعرفه‌گذاری خدمات انتقال خون در هیات دولت ابلاغ و خدمات آغاز شد. تعرفه‌گذاری خدمات انتقال خون امکان مدیریت مصرف خون را فراهم می‌کند. علت اینکه در کشور سازمان مدیریت مصرف خون استنباط نمی‌شود این بود که خون و فرآورده‌های خون به صورت رایگان در اختیار مردم قرار می‌گرفته، به همین دلیل هیچ‌کدام از بیمارستان‌ها انگیزه نداشتند که به بیمار مصرف شود. می‌تواند با استفاده از خون خود بیمار و روش‌های مدیریت مصرف خون از جمله جمع‌آوری خون‌بیمار حین عمل جراحی و استفاده از داروهای که حین عمل جراحی باعث تقیاض عروق می‌شود، استفاده از خون بیکانه را به حداقل برسانند. از سوی دیگر باید از داروهای که باعث ایسبات عروق شده و خونریزی را تشدید می‌کند،

می‌کند. در حال حاضر در دنیا پلاسما به عنوان فرآورده چرخه انتقال خون، به جز در مواردی که بیماری‌های خونریزی شده باشد و فاکتورهای انعقادی وی در وضعیت نامطلوب هستند، جایگاه مصرف ندارد. به جای آن از محلول‌های جانشین استفاده می‌کنند که هیدروکسی اتیل استرایج یکی از این موارد است. در حال حاضر امکان تولید هیدروکسی اتیل استرایج در کشور وجود دارد، اما چون پلاسما به صورت رایگان در اختیار مراکز درمانی قرار می‌گیرد هیچ‌گاه این مراکز درمانی دنبال مصرف این جانشین نمی‌نورده. به همین دلیل تعرفه‌گذاری و اقتصادی شدن چرخه انتقال خون همراه با طرح تحول سلامت موجب می‌شود که یک تحول بزرگ در این حوزه رخ بدهد.

● **به عبارت دیگر بیمارستان‌ها به ازای هر واحد خون باید پول پرداخت کنند؟**
این نوعی از بیمه‌ها پرداخت خواهند کرد. شما باید این نکته را قبول کنید که در این کشور به ازای هر کار ساده‌ای پول پرداخت شود. شما نمی‌توانید در حال حاضر در یک مرکز درمانی بخیه زده و پول آن را نپوراید. من تعجب می‌کنم که چرا در این کشور بابت همه چیز پول پرداخت می‌شود اما زمانی که نوبت فرآورده‌ای خون می‌شود یا مصرف می‌شود یا رایگان بودن آن سخنی می‌گردد. شما این نکته را مدنظر قرار بدهید که فرآورده رایگان پلازما یا خون‌بیمار است و این سیاست غلطی است که تاکنون در کشور وجود داشته است. به هرحال خوبی که مصرف می‌شود یا رایگان بودن آن سخنی در مورد معامات درمان و پیشرفت فناوری‌های پزشکی نماند. ششده روش‌های رایج برای فرآورده‌های پزشکی است. شما باید این چرخه که در همه دنیا وجود دارد آماده شود و می‌گوید، بسیاری به سازمان خرده می‌گیرند این کار به عنوان خرید و فروش است. بعد از این عده‌ای این سخن را مطرح می‌کنند که چرا سازمان انتقال خون بابت دادن خون پول می‌گیرد تا رگ دهنده را سالم‌سازی کنیم. این فراموش در تمام بیمارستان‌های اجرایی خواهد شد و امکان ارسال اطلاعات آنلاین و عوارض وجود دارد که تحولی بزرگ در سطح انتقال خون را ایجاد می‌کند. ■

دوری کنند. لازم است تا برنامه‌ریزی مدوئی انجام شود تا ماشه‌های تزریق خون باین آورده شود. همچنین باید سطح آنمی مدیریت شود. می‌توان از روش‌های جایگزین مثل تزریق فاکتورهای خون‌ساز قبل از اعمال جراحی و روش‌های متعددی دیگر خون‌بیمار را مدیریت کرد تا بیمار به خون دیگران نیاز پیدا نکند. این مدل در بسیاری از کشورها اجرا شده است. در آمریکا شما سالانه رشد ده درصدی اهدای خون را مشاهده می‌کنید. به ترتیبی که در سال ۲۰۱۳ تا ۱۶ میلیون اهداست پیدا کرد، اما مدیریت مصرف خون و انتقال خون محافظه‌کارانه نه تنها روند افزایش ده درصدی در آمریکا کاهش پیدا کرده بلکه میزان اهدای خون از ۱۶ میلیون به ۱۴ میلیون واحد رسید.

● **سازمان انتقال خون می‌خواهد این مدل را اجرایی کند؟**
بله، سازمان انتقال خون تلاش دارد به موازات اجرای طرح تحول سلامت مصرف خون را در کشور مدیریت کند. در صورت بهینه‌سازی مدیریت مصرف، کشور نیازی به افزایش اهدا نمی‌کند. به همین راستا تلاش شده تا خدمات انتقال خون تعرفه‌گذاری شود. خوشبختانه با تلاش صورت گرفته در کتاب ارزش‌گذاری نسبی خدمات، این خدمات به صورت‌های عالی‌بیمه رسید. مصوبه تعرفه‌گذاری خدمات انتقال خون در هیات دولت ابلاغ و خدمات آغاز شد. تعرفه‌گذاری خدمات انتقال خون امکان مدیریت مصرف خون را فراهم می‌کند. علت اینکه در کشور سازمان مدیریت مصرف خون استنباط نمی‌شود این بود که خون و فرآورده‌های خون به صورت رایگان در اختیار مردم قرار می‌گرفته، به همین دلیل هیچ‌کدام از بیمارستان‌ها انگیزه نداشتند که به بیمار مصرف شود. می‌تواند با استفاده از خون خود بیمار و روش‌های مدیریت مصرف خون از جمله جمع‌آوری خون‌بیمار حین عمل جراحی و استفاده از داروهای که حین عمل جراحی باعث تقیاض عروق می‌شود، استفاده از خون بیکانه را به حداقل برسانند. از سوی دیگر باید از داروهای که باعث ایسبات عروق شده و خونریزی را تشدید می‌کند،

غیر خوشایندند. صورت می‌گیرد. بانک خون بنابراین سازمان انتقال خون ایران یک بانک عمومی خون بند ناف است. که توضیحات نمونه خون در این موضوع مطرح می‌شود که مرکز سپاس چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

۱- افزایش شناسایی اهداکننده مناسب سلول‌های بنیادی خون‌ساز در کشور برای بیمارانی نیازمند که از طریق پیوند مایع خون و از طریق هماهنگی یک مرکز پیوند مورد تأیید مرکز پذیرش اهداکنندگان اعلام نیاز کردند. ۲- تسهیل در یافتن اهداکننده مناسب سلول‌های بنیادی خون‌ساز از طریق تماس با سایر مراکز (بین‌المللی یا کشوری) ۳- فراهم‌سازی برنامه‌های پیشگیرنده جستجو شناسایی اهداکننده مناسب ۴- فراهم‌سازی امکانات برای مشاوره و راهنمایی اینترنتی اهداکنندگان و بیمارانی از طریق ارسال ایمیل به نشانی info@iscdr@ito.iran.org افزایش تعداد مراکز مختلف پذیرش اهداکنندگان سلول‌های بنیادی اهداکننده یا HLA تعیین کنند (۶- حفظ یا محرماتۀ نگهداشتن اطلاعات اهداکننده، علم انتقال اطلاعات وی برای بیمار و بستگان وی) حال این سطح مطرح می‌شود که فرایند عضویت در مرکز سپاس چگونه است؟ افرادی که مال به عضویت در این مرکز هستند باید حداقل یک بار سابقه آزمایش اینترنتی اهداکنندگان عمومی اهدای خون را احراز کنند. افراد در محدوده سنتی ۱۸ تا ۵۰ سال با سابقه قبلی اهدا خون قادر به عضویت در این مرکز هستند. پس در مراجعه افراد به مرکز اهدای خون اعلام تمایل وی

غیر خوشایندند. صورت می‌گیرد. بانک خون بنابراین سازمان انتقال خون ایران یک بانک عمومی خون بند ناف است. که توضیحات نمونه خون در این موضوع مطرح می‌شود که مرکز سپاس چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

۱- افزایش شناسایی اهداکننده مناسب سلول‌های بنیادی خون‌ساز در کشور برای بیمارانی نیازمند که از طریق پیوند مایع خون و از طریق هماهنگی یک مرکز پیوند مورد تأیید مرکز پذیرش اهداکنندگان اعلام نیاز کردند. ۲- تسهیل در یافتن اهداکننده مناسب سلول‌های بنیادی خون‌ساز از طریق تماس با سایر مراکز (بین‌المللی یا کشوری) ۳- فراهم‌سازی برنامه‌های پیشگیرنده جستجو شناسایی اهداکننده مناسب ۴- فراهم‌سازی امکانات برای مشاوره و راهنمایی اینترنتی اهداکنندگان و بیمارانی از طریق ارسال ایمیل به نشانی info@iscdr@ito.iran.org افزایش تعداد مراکز مختلف پذیرش اهداکنندگان سلول‌های بنیادی اهداکننده یا HLA تعیین کنند (۶- حفظ یا محرماتۀ نگهداشتن اطلاعات اهداکننده، علم انتقال اطلاعات وی برای بیمار و بستگان وی) حال این سطح مطرح می‌شود که فرایند عضویت در مرکز سپاس چگونه است؟ افرادی که مال به عضویت در این مرکز هستند باید حداقل یک بار سابقه آزمایش اینترنتی اهداکنندگان عمومی اهدای خون را احراز کنند. افراد در محدوده سنتی ۱۸ تا ۵۰ سال با سابقه قبلی اهدا خون قادر به عضویت در این مرکز هستند. پس در مراجعه افراد به مرکز اهدای خون اعلام تمایل وی

قادر به عضویت در این مرکز هستند. پس در مراجعه افراد به مرکز اهدای خون اعلام تمایل وی